

## 3/2008. (I. 17.) AB határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ív mintapéldányának, illetve az azon szereplő kérdés hitelesítésével kapcsolatban hozott határozata ellen benyújtott kifogás tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 354/2007. (IX. 12.) OVB határozatát megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a végzését a Magyar Közlönyben közlésezi.

### *Indokolás*

#### I.

1. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 354/2007. (IX. 12.) OVB határozatával úgy döntött, hogy a magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányát hitelesíti.

Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a háziorvosi ellátásért, a fogászati ellátásért és a járóbeteg-szakellátásért a jelen kérdésben megtartott népszavazást követő év január 1-jétől ne kelljen vizitdíjat fizetni?”

Az OVB megállapította, hogy - figyelemmel a 155/2007. (VI. 25.) OVB határozatban foglaltakra, valamint az OVB jogalkotói mulasztásos alkotmányértés megállapítására vonatkozó indítványában előadottakra - az aláírásgyűjtő ív a törvényben meghatározott formai, valamint a népszavazásra feltenni kívánt kérdésre vonatkozó tartalmi követelményeknek eleget tesz, ezért hitelesítésének akadálya nincs.

2. A határozat a Magyar Közlöny 2007. évi 120. számában, 2007. szeptember 15-i dátummal jelent meg.

A határozat ellen két magánszemély kifogást nyújtott be.

Az egyik kifogást szeptember 28-án, a másikat szeptember 30-án 12 óra 10 perckor nyújtották be az Alkotmánybírósághoz címezve, az OVB-nek.

A kifogást a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-ának (1) bekezdésében meghatározott tizenöt napos határidőn belül lehetett előterjeszteni. A kifogások - a Ve. 4. § (3) bekezdésére is figyelemmel, amely szerint a határidők a határidő utolsó napján 16 órakor járnak le - határidőn belül érkeztek.

Az Alkotmánybíróság a kifogásokat - a Ve. 130. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően - soron kívül bírálta el.

3. Az egyik kifogás lényeges tartalma szerint a kérdés hitelesítésére nem kerülhetett volna sor, mert az az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a*) pontjában szereplő tilalomba ütközik és ezen kívül burkolt alkotmánymódosítást valósít meg.

A másik kifogás szerint a hitelesítést - az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 12. §-a alapján - meg kellett volna tagadni, mert a határozat meghozatala előtt már sor került egy azonos tartalmú kérdés hitelesítésre; továbbá a kérdés nem egyértelmű és a kezdeményező megsértette a Ve. 3. § *d*) pontját, a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvét.

Az Alkotmánybíróság a kifogásokat az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) (a továbbiakban: Ügyrend) 28. § (1) bekezdése alapján egyesítette és egy eljárásban bírálta el.

#### II.

1. Az Alkotmány érintett szabályai szerint:

„28/C. § (1) Országos népszavazást döntéshozatal vagy véleménynyilvánítás céljából lehet tartani, a népszavazás elrendelésére kötelezően vagy mérlegelés alapján kerül sor. (...)

(5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

a) a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről és illetékekről, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények tartalmáról,”

2. Az Nsztv. szabályai értelmében:

„12. § Ha az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ívet, illetőleg a kérdést hitelesítette, ugyanazon tartalmú kérdésben nem nyújtható be aláírásgyűjtő ívek újabb mintapéldánya (2. §), illetőleg népszavazás elrendelésére irányuló újabb kezdeményezés (9. §)

a) a népszavazás megtartásáig, vagy

b) a kezdeményezés elutasításáig, illetőleg

c) az aláírásgyűjtő ívek benyújtására rendelkezésre álló határidő eredménytelen elteltéig.”

3. A Ve. rendelkezései szerint:

„118. § (1) A 130. § (1) bekezdése szerinti jogorvoslati határidő eredménytelen elteltét követő napon, jogorvoslat esetén az Alkotmánybíróság hitelesítő határozatot helybenhagyó döntésének a Magyar Közlönyben való közzététele napján az Országos Választási Iroda vezetője hitelesítési záradékkal látja el az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát. Az aláírásgyűjtést a hitelesítési záradékkal ellátott aláírásgyűjtő ív másolatával lehet megkezdeni.”

### III.

1. A kifogások az alábbiak szerint megalapozottak.

A 155/2007. (VI. 25.) OVB határozat hitelesítette annak az országos népszavazási kezdeményezésnek az aláírásgyűjtő íve mintapéldányát, amelyen a jelen ügyben szereplő kérdéssel teljesen azonosan az szerepelt, hogy „Egyetért-e Ön azzal, hogy a háziorvosi ellátásért, a fogászati ellátásért és a járóbeteg-szakellátásért a jelen kérdésben megtartott népszavazást követő év január 1-jétől ne kelljen vizitdíjat fizetni?”

A 155/2007. (VI. 25.) OVB határozatot az Alkotmánybíróság 58/2007. (X. 17.) AB határozata helybenhagyta.

A kérdésben az aláírásgyűjtés megkezdődött, az összegyűjtött aláírásokat tartalmazó aláírásgyűjtő íveket az OVB-nek átadták, az aláírásokat ellenőrizték és az Országgyűlés 2007. december 17-én a népszavazást a 110/2007. (XII. 19.) OGY határozattal elrendelte.

Az Nsztv. 3. § (1) bekezdése értelmében népszavazás kitűzésére irányuló állampolgári kezdeményezés támogatására a hitelesített mintapéldánnyal megegyező aláírásgyűjtő íveken lehet aláírást gyűjteni.

A magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányával megegyező tartalmú aláírásgyűjtő ívet - választópolgárok kezdeményezésére - az OVB a jelen ügyben vizsgálandó OVB-határozat meghozatala előtt már hitelesített. Az aláírásgyűjtés azonban - az Alkotmánybíróság előtt folyamatban volt jogorvoslati eljárásra tekintettel - csak a 354/2007. (IX. 12.) OVB határozat meghozatala után kezdődhetett meg.

2. A jelen ügyben vizsgálandó 354/2007. (IX. 12.) OVB határozat meghozatala után, de az Alkotmánybíróság előtt folyamatban lévő jelen jogorvoslati eljárás befejezése előtt a kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányán szereplő kérdéssel megegyező tartalmú kérdésben az Országgyűlés népszavazást rendelt el.

Az Alkotmánybíróság 57/2004. (XII. 14.) AB határozata vizsgálta azt, hogy mi a teendő abban az esetben, ha ugyanabban a tárgykörben egy korábbi népszavazási kezdeményezés vizsgálata folyik, így az Nsztv. 12. §-ában foglaltak értelmében, az ott meghatározott feltételek esetén, nem nyújtható be ugyanazon kérdésben aláírásgyűjtő ívek újabb mintapéldánya. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „az Nsztv. hivatkozott rendelkezése egyértelműen csak a hitelesített aláírásgyűjtő ívekre, illetve kérdésre vonatkozik”. A határozat értelmében mindaddig, amíg nem került sor az aláírásgyűjtő ív hitelesítésére, mert a korábbi OVB határozat ellen kifogást nyújtottak be, melyről az OVB újabb határozatának meghozatalakor még nem döntött az Alkotmánybíróság, nem lehet akadálya annak, hogy a szükséges alkotmányi és törvényi feltételek megléte esetén elindulhasson az aláírásgyűjtése és - a szükséges számú aláírás megléte esetén - sor kerülhessen a népszavazásra (ABH 2004, 809, 814-815.).

Habár a jelen esetben is megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság a korábbi ügyben az OVB határozat meghozatalakor még nem döntött, azonban erre a jogorvoslati eljárás alatt sor került. Ezt az új körülményt, amelyet

az OVB még nem vizsgálhatott, a jogorvoslati eljárásban figyelembe kellett venni. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében „döntése során mind az OVB, mind jogorvoslati eljárásában az Alkotmánybíróság a fennálló helyzethez igazodik. Az OVB az Alkotmány és az Nsztv. vonatkozó rendelkezéseire figyelemmel, a döntéskor fennálló helyzetet alapul véve dönt a népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítéséről, illetve annak megtagadásáról” [32/2007. (VI. 6.) AB határozat, ABK 2007. június, 477, 479.].

Az Nsztv. 12. §-a értelmében ha az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ívet, illetőleg a kérdést hitelesítette, ugyanazon tartalmú kérdésben nem nyújtható be aláírásgyűjtő ívek újabb mintapéldánya a népszavazás megtartásáig.

Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság az OVB határozatát megsemmisítette és az OVB-t új eljárásra utasította.

3. Az Alkotmánybíróság - figyelemmel az OVB határozatának Magyar Közlönyben való megjelenésére - elrendelte e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

*Dr. Bihari Mihály* s. k.,  
az Alkotmánybíróság elnöke

*Dr. Balogh Elemér* s. k.,  
alkotmánybíró

*Dr. Bragyova András* s. k.,  
alkotmánybíró

*Dr. Holló András* s. k.,  
alkotmánybíró

*Dr. Kiss László* s. k.,  
alkotmánybíró

*Dr. Kovács Péter* s. k.,  
alkotmánybíró

*Dr. Kukorelli István* s. k.,  
alkotmánybíró

*Dr. Lenkovics Barnabás* s. k.,  
alkotmánybíró

*Dr. Lévay Miklós* s. k.,  
alkotmánybíró

*Dr. Paczolay Péter* s. k.,  
előadó alkotmánybíró

*Dr. Trócsányi László* s. k.,  
alkotmánybíró